

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument van Woning Van Schuylenbergh in Aalst

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.6 tot en met 6.1.14,
- het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 6.2.1.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de erfgoedwaarden zijn onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een beschermingsdossier;
- het voorlopig beschermingsbesluit werd getekend op 11 januari 2021 en werd bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 18 februari 2021;
- de zakelijkrechthouders zijn op de hoogte gebracht van de voorlopige bescherming;
- de gemeente Aalst organiseerde een openbaar onderzoek van 10 februari 2021 tot en met 11 maart 2021.

De behandeling van de bezwaren, opmerkingen en adviezen is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het monument Woning Van Schuylenbergh in Aalst is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de architecturale waarde:

De Woning Van Schuylenbergh (1979-1986) kan beschouwd worden als een laat meesterwerk in het oeuvre van Pieter De Bruyne (1931-1987), één van de meest gerenommeerde meubel- en interieurontwerpers van Vlaanderen uit de tweede helft van de twintigste eeuw, ook internationaal. Voor de eerste en laatste keer in zijn carrière kreeg De Bruyne hier de mogelijkheid om zijn visie op meubilair en architectuur samen te brengen in een nieuwbouwwoning, wat het pand een grote ensemblewerking en hoge zeldzaamheid verleent. Door de goede bewaring van de architectuur en van de door De Bruyne ontworpen meubels en lichtarmatuur heeft het pand bovendien nog een hoge herkenbaarheid. Dat deze woning gelegen is in Aalst, waar De Bruyne een groot deel van zijn oeuvre realiseerde en waar ook het atelier van zijn vader gelegen is, draagt ten slotte ook bij tot de erfgoedwaarde (historische context).

Hoewel De Bruyne vandaag vooral gekend is omwille van zijn meubelontwerpen, was (interieur)architectuur en de wisselwerking tussen meubilair en architectuur doorheen zijn carrière van cruciaal belang. Dit is bij uitstek het geval bij de Woning Van Schuylenbergh die geconcipeerd werd rond een verzameling van door hem ontworpen meubels. Om die reden vertoont de woning een heel genereuze ruimtelijkheid die de meubels volledig tot hun recht laat komen. Andere typerende kenmerken van De Bruynes ontwerpen die samenkomen in deze woning zijn de uitgepuurde geometrie in grondplan en opstand door het gebruik van de kubus, de piramide en de cilinder; het belang van lichtinval door middel van uitgekende glaspartijen, spiegels, reflecterende witte wanden, blauw gekleurd glas maar ook de plaatsing van artificiële lichtpunten van de firma Arteluce, waarvoor De Bruyne optrad als importeur en ontwerper; de opvallende ruimtelijkheid, hier bereikt door spiegels en het concept van het huis in het huis dat visuele openheid en lichtinval garandeert maar tegelijkertijd zorgt voor privacy en isolatie; het opvallende kleurgebruik, in het bijzonder van blauw; en de opvallende, sculpturale uitwerking van de trappen, zowel de betonnen binnentrap als de metalen draaitrap die de dakterrassen verbindt.

De medewerking van stadsgenoot en architect Achiel Hutsebaut (1936-2020) bij deze realisatie draagt bij tot de architecturale waarde omdat de Woning Van Schuylenbergh ook representatief is voor zijn gewaardeerde oeuvre van voornamelijk woningen in een uitgepuurde geometrische vormgeving. Hoewel beide ontwerpers sterk lokaal verankerd waren, zijn er bovendien verschillende associaties te maken met toenmalige internationale tendensen in de architectuur zoals het postmodernisme, in de nadruk op esthetiek en symboliek, en het neorationalisme van architecten zoals de Duitser Oswald Mathias Ungers (1926-2007), in de aandacht voor elementaire geometrische vormen en ruimtelijke concepten zoals het huis in het huis.

Typologisch past de Woning Van Schuylenbergh in een lange regionale traditie van rijwoningen. Ze behoort tot die zeldzame voorbeelden van rijwoningen uit de tweede helft van de twintigste eeuw waarbij innovatieve oplossingen werden bedacht voor de eeuwenoude uitdagingen van dit woningtype, zoals het voorzien van natuurlijk licht in het centrale deel van de woning, door centraal zenitaal licht dat verspreid wordt door witgeschilderde muren, spiegels en glas; het voorzien van een toegankelijke buitenruimte, door verschillende dakterrassen; het creëren van een visuele relatie met de tuin, door de opengewerkte achtergevel; het creëren van ruimtelijkheid, door het maken van doorzichten tussen de verdiepingen in het centrale deel van de woning, en door de schuine plaatsing van de trap in de hoek, waardoor diagonale zichten ontstaan; het combineren van verschillende programma's zoals wonen en werken, door het principe van het huis in het huis dat akoestisch isoleert; het inspelen op de oriëntatie, door de op het zuiden gerichte voorgevel heel gesloten op te vatten maar te voorzien van een beglaasde insnijding die licht brengt op alle verdiepingen, zonder de privacy aan te tasten; en het creëren van een zachte overgang tussen exterieur en interieur, door de inkom in een inham te plaatsen en het voorzien van twee inkomhallen, de eerste volledig open naar de straat toe, de tweede gericht op de woning.

Ook het door De Bruyne ontworpen losse meubilair draagt bij tot de architecturale waarde. Een belangrijke functie van meubilair was volgens De Bruyne immers het bemiddelen tussen de mens en zijn omgeving, bijvoorbeeld door de functie van een bepaalde ruimte te symboliseren. Heel wat van zijn meubels gaan ook expliciet een relatie aan met de ruimte waarin ze staan door het gebruik van weerspiegelingen en doorkijken, en van ruimtelijke concepten zoals de mantel die het meubel omhult en als

het ware bemiddelt tussen meubel en omgevende ruimte, door het alzijdig karakter van zijn ontwerpen en door de plaatsing van het meubel los van de wanden, vaak op een sokkel om de autonomie ervan te benadrukken. In het geval van de Woning Van Schuylenbergh werd de architectuur bovendien in sterke mate bepaald door de meubels van Pieter De Bruyne die de opdrachtgevers voordien al verzameld hadden. Ook tijdens het ontwerp en de bouw van de woning en kort erna werden nog enkele meubels van De Bruyne aangekocht, waarvan sommige specifiek voor de woning ontworpen, die samen met de interieurafwerking een heel eigen karakter verlenen aan sommige kamers, in het bijzonder de ouderslaapkamer en de studio;

- de artistieke waarde:

De Woning Van Schuylenbergh heeft een artistieke waarde, in de eerste plaats omwille van de losse meubels uit De Bruynes non-conformistische oeuvre (1969-1987) die onlosmakelijk verbonden zijn met de woning. Dat non-conformistische meubilair wordt internationaal beschouwd als baanbrekend, onder andere door de invloedrijke Noorse architectuurtheoreticus Christian Norberg-Schulz. Met deze meubels stelde De Bruyne het strikte functionalisme in vraag door schoonheid en symboliek naar voor te schuiven als cruciale en soms zelfs de enige functies van een meubel. De Bruyne betrachtte met zijn meubilair gevoelens of associaties op te roepen bij de gebruiker door een spel van krachtige, vaak symbolisch geladen kleuren, texturen en volumes die elkaar onderlijnen of juist tegenspreken, en soms ook door cultuurhistorische referenties, bijvoorbeeld in de naamgeving. Ook de aanwezigheid van secreten of verborgen opbergvakken geven heel wat meubels uit deze periode een esoterisch en mysterieus kantje. Deze meubels hebben ook een artistieke waarde als getuigen van het ambachtelijk meesterschap en perfectionisme van Pieter De Bruynes vader Emiel wiens atelier vanaf midden jaren zestig als enige instond voor de productie van De Bruynes ontwerpen. Hierdoor zijn deze meubels slechts in zeer in beperkte oplage of zelfs als unicaat geproduceerd wat ze een hoge zeldzaamheid verleent.

De cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het monument versterken de architecturale en artistieke waarde ervan.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als monument:

Woning Van Schuylenbergh, Vilainstraat 13 in Aalst, bij het kadaster bekend als: Aalst, 2de afdeling, sectie C, perceelnummer 934W2.

De cultuurgoederen opgenomen in de bijlage bij dit besluit maken integrerend deel uit van het monument.

Het plan met de aflijning is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het monument is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Art. 2. De erfgoedwaarden van het monument zijn:

1° architecturale waarde;

2° artistieke waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De Woning Van Schuylenbergh is een stadswoning uit het laatste kwart van de twintigste eeuw, ontworpen door Pieter De Bruyne en Achiël Hutsebaut in een vormgeving die aansluit bij het postmodernisme.

Ruimtelijke context, inplanting en tuin

De Woning Van Schuylenbergh is gelegen aan de Vilainstraat en integreert zich qua volumetrie en silhouet in het straatbeeld. Aan de achterzijde geeft de tuin uit op Peter Benoitstraat met centraal een pergola in metaalstructuur, witgeschilderd met blauw geschilderde bogen. Andere kenmerkende elementen van deze tuin zijn de schuine, witgeschilderde bakstenen scheidingsmuur aan de noordzijde van het perceel met daartegen een driehoekig en rechthoekig plantvak in bekist beton en een vijver in de vorm van een cirkelsegment, waarvan de rechte zijden, aan de kant van het terras afgeboord zijn met een laag muurtje met deksteen in arduin, en de ronde zijde met een hogere muur in witgeschilderde baksteen. Een eenvoudig, cilindervormig lichtarmatuur is aangebracht aan de zijkant hiervan. Verder bestaat de oorspronkelijke buitenaanleg uit een rechthoekig terras in het verlengde van de woning, uitgevoerd in blauwhardstenen tegels. Ook voor de inkom aan de Vilainstraat werden die tegels gebruikt.

Bouwwolume en gevelarchitectuur

Aan de Vilainstraat lijkt de Woning Van Schuylenbergh een rijwoning van twee bouwlagen onder lessenaarsdaken van zwarte leien maar daarachter bevinden zich drie bouwlagen onder platte daken. De vrij gesloten voorgevel bestaat uit twee witgeschilderde bakstenen gevelvlakken van ongelijke breedte, van elkaar gescheiden door een insnijding. Deze insnijding en het rechter gevelvlak zijn samen, op enkele centimeters na, even breed als het linker gevelvlak. Het rechtse, smallere gevelvlak is volledig blind, het linkse is aan de linkerzijde geopend met een garagepoort op de begane grond en een vierkant venster op de eerste verdieping, beide met blauw geschilderd schrijnwerk. Al het schrijnwerk van de woning is uitgevoerd in staal. De insnijding zelf loopt door tot aan de nok en is ingevuld met een zwart gelakte, stalen constructie met lessenaarsdak, volledig beglaasd (links met blauw glas). Deze constructie is ter hoogte van de inkom links ongeveer een meter dieper geplaatst en ook het lessenaarsdak bevindt zich een meter lager dan de lessenaarsdaken links en rechts. Rechts maakt deze constructie echter een verbinding met de voorgevel door een schuine wand waarboven het lessenaarsdak schuin afloopt. De verbinding tussen deze schuine glazen wand en de blinde gevel rechts ervan wordt benadrukt door een ingewerkte blauw geschilderde regenpijp onder een eveneens blauw geschilderd balkvormig sierelement waarachter zich de regenwaterafvoer verschuilt. De roedeverdeling van deze beglaasde constructie weerspiegelt de opbouw van de woning met smalle horizontale ramen ter hoogte van de vloerplaten van de eerste en tweede verdieping. De voordeur heeft een opvallende klink, bestaande uit een combinatie van een rode, halfcirkelvormige buisgreep en een witte halve bol. Rechts van de deur bevindt zich een balkvormige blauwhardstenen sokkel. Ook de vloer van deze insnijding is uitgewerkt in blauwe hardsteen, net zoals een smalle plint die doorloopt over de volledige breedte van de voorgevel.

Aan de achterzijde wordt de gevelcompositie gekenmerkt door een brede linkertravee en een smallere rechtertravee, een gevolg van de schuine afsnijding van het perceel aan de noordzijde. Dit laatste wordt nog benadrukt door het licht vooruitspringen van de rechterzijgevel en door de schuine tuinmuur. De rechtertravee telt achteraan drie bouwlagen en de linker twee maar de linkse, blinde zijgevel is ook drie bouwlagen hoog. Alle muren zijn uitgewerkt in witgeschilderde baksteen. Beide traveeën worden bekroond door een plat dak met dakterras die verbonden zijn door een blauw geschilderde draaitrap met zwart gebeitste, hardhouten treden. Naast deze trap is een kwartcirkel zichtbaar van een centraal cilindervormig volume met plat dak dat aansluit op het hoge dakterras. De achtergevel is volledig opengewerkt met brede rechthoekige vensters en witgeschilderd stalen schrijnwerk, op de verdiepingen met eenvoudige, asymmetrische roedeverdeling. De zijgevel van het hoger gedeelte rechts heeft een dubbele vensterdeur die uitgeeft op het dakterras, de dieperliggende achtergevel links heeft twee smalle vensters waarvan één met een vensterdeur die uitgeeft op het dakterras. Links van die vensterdeur staat een rechthoekige, witgeschilderde bakstenen schouw. Twee eenvoudige blauwhardstenen waterspuwers in de achtergevel zorgen voor de waterafvoer van de twee dakterrassen. Beide dakterrassen hebben een vierkante plattegrond, het bovenste licht afgeschuind en uitgebreid met een klein rond dakterras boven het centrale volume. De terrassen zijn afgewerkt met betontegels, omrand door witte keien, en hebben lage muurtjes van witgeschilderde baksteen, en een felblauw geschilderde wandlamp. Bij het cirkelvormige dakterras op de derde verdieping en in de hoek van het dakterras op de tweede verdieping fungeert een hoger uitgewerkte, cirkelvormige dakpartij van glasdallen als zitbank.

Planindeling en interieurinrichting (algemeen)

Het grondplan van de woning bestaat uit een vierkant van 12 op 12 m (met een schuin afgesneden hoek in het noorden) opgedeeld in vier vierkanten van 6 op 6 m. Centraal bevindt zich op de begane grond en de eerste verdieping een betonnen kolom die een kruis van zichtbare betonnen liggers draagt. Verder bestaat de interieurafwerking uit plafonds in kistbeton en witgeschilderde muren in witgeschilderde baksteen, tenzij anders vermeld. De vloer van de begane grond bestaat uit blauwhardstenen tegels (identiek aan die van de buitenaanleg maar gezoet) en dito fijne plint, tenzij anders vermeld. Bij de bovenverdiepingen zijn de plinten en vensterbanken in witte marmer uitgewerkt.

Planindeling en interieurinrichting (begane grond)

De inkom is helemaal open tot in het dak en volledig beglaasd aan de straatzijde met wit gelakt schrijnwerk. Deze kleine ruimte op onregelmatig grondplan kenmerkt zich door de combinatie van verschillende wandafwerkingen: de witgeschilderde bakstenen muur van de zijwand en van een kwartsegment van de centrale ronde ruimte, het ruw bekiste beton van de trapkoker die de ruimte sculpturaal afsluit en een hoge, zwart betegelde wand naast die trapkoker. Tussen de ronde muur en de trapkoker leidt een zwarte houten deur met verticale groeven en felblauwe ronde klink naar de aansluitende hal. Twee dubbele wandlampen op de zwart betegelde wand en een ronde plafondlamp met opaak glas (alle van Arteluce) zorgen voor kunstlicht.

De aansluitende hal verleent toegang tot de woonkamer, de WC en de trap. Die bordestrap is volledig uitgewerkt in beton met een traploper in zwart vast tapijt, en bevindt zich in de zuidelijke hoek van de woning, in een hoek van 45° geplaatst ten opzichte van de voor- en zijgevel. Links van de trap bevindt zich de vestiaire, een veelhoekige nis met tegen de betonnen achterwand van de trap een door De Bruyne

ontworpen ophangstelsysteem voor jassen (twee horizontale rechthoekige witte formica planken boven elkaar waarover metalen haken schuiven). Schuin op deze wand staat achtereenvolgens een smalle spiegelwand, een formicawand met een centrale spiegel en ingewerkte lampjes, en de deur naar de WC (witgelakt met opaak bovenlicht). Deze WC bewaart de oorspronkelijke vloer- en wandafwerking, evenals de wastafel met kastjes in witte formica, typische ronde metalen handgreepjes en ronde wasbak. Rechts van de WC en visueel verbonden met de living door een raam, bevindt zich nog een ruime nis, bedoeld voor het plaatsen van een meubel of kunstwerk. Deze hal heeft dezelfde plafondlamp als de inkomhal (rond en zwart), aangevuld met een andere plafondlamp boven de vestiaire (met vierkante voet in wit plastic en een halve bol in opaak glas), en een dubbele wandlamp in de nis (vergelijkbaar met die op de zwart betegelde wand in de inkomhal). De verbinding tussen deze hal en de living wordt gemaakt door een beglaasde deur en raam, in stompe hoek ten opzichte van elkaar, beiden in brede witgeschilderd houten kader en gescheiden door een felblauwe stijl. De deur is ter hoogte van de klink ingevuld met een rechthoekig blauw glaspaneel.

De living is een grote, L-vormige ruimte met achteraan de zithoek (westzijde) en de eetkamer (centraal). De achtergevel is bijna volledig beglaasd met schuiframen van witgeschilderd stalen schrijnwerk. Bepalend in deze ruimte is het kruis van betonnen liggers die samenkomen op een betonnen zuil, met aan weerszijden een vierkant daklicht dat natuurlijk licht brengt in dit centrale deel van de woning. De betonnen zuil vormt ook het middelpunt van de cirkelvormige witgeschilderde bakstenen muur die een ruime nis afbakent, bedoeld voor meubilair. Naar achter toe wordt deze muur recht doorgetrokken om de scheiding te maken met de bijkeuken (oostzijde). De scheiding met de achterliggende keuken is een donkerblauw geschilderde, stalen structuur, bovenaan ingevuld met blauw glas en voor het overige met witte formica platen waaronder een schuifdeur uiterst rechts en een schuifluik boven de eettafel.

De zithoek wordt afgescheiden van de inkom door een witgeschilderde bakstenen wand met een centrale schouw, nissen aan weerszijden (rechts met een lagere, witte formica hoekwand) en een doorlopende bank in blauwe hardsteen. De schouw wordt verder verlevendigd door een drieledige trapvorm in witgeschilderde baksteen met blauwhardstenen bekroningen met stompe punt. In de nis links van de schouw bevindt zich een tegen de scheidingsmuur bevestigde, zwarte open kast met centrale spiegel, een ontwerp van De Bruyne. De oorspronkelijke verlichting bestaat uit een door De Bruyne ontworpen hanglamp van Arteluce in de zithoek en een bolvormige, witte spot in de halfronde nis.

De keuken en aansluitende bijkeuken vormen één lange rechthoekige ruimte. Deze ruimte bewaart de oorspronkelijke keukenkasten met typerende ronde metalen handgreepjes. De keukenkasten zijn uitgevoerd in witte formica met uitzondering van de hoekkast in zwarte formica die de afschuining van het perceel volgt en benadrukt. Het aanrecht tegen de scheidingsmuur is symmetrisch en heeft een spatwand in blauwe tegels. Een tweede, kleiner aanrecht met dezelfde detaillering bevindt zich tegen de achtergevel, met witte tegels juist onder en boven het venster. De keuken is open naar de bijkeuken toe met een smalle, witgeschilderde bakstenen wand aan weerszijden. Achter deze wanden bevinden zich gelijkaardige kasten als in de keuken. Een witgelakte deur met opaak bovenlicht leidt naar de garage met aansluitende berging. Smalle wanden aan weerszijden van deze deur zijn bekleed met dezelfde blauwe tegels als de spatwand.

Planindeling en interieurinrichting (eerste verdieping)

Op de eerste verdieping geeft de trap uit op een centrale hal die doorloopt tot tegen de achtergevel, juist ten oosten van de middenas. Aan de westzijde hiervan bevindt zich de grotere ouderslaapkamer en aan de oostzijde een smallere kinderslaapkamer. Tussen die kinderslaapkamer en de trap aan de straatzijde is er, net zoals op de begane grond, een WC. Het westelijk vierkant omvat een tweede kinderslaapkamer aan de straatzijde en daarachter de badkamer.

De hal is zeer ruim opgevat omdat die niet louter dient voor circulatie maar ook voor het plaatsen van meubelstukken van De Bruyne. Om dezelfde reden heeft deze ruimte een overvloedige lichtinval, met name door de volledig beglaasde insnijding aan de straatzijde (deels met blauwgekleurd glas), de volledig beglaasde achtergevel en een cirkelvormige zenitale lichtinval in het centrale deel van de woning, die weerkaatst wordt door een driekwart cilinder in witgeschilderde baksteen. Het noordoostelijk kwart van die cirkel (richting achtergevel) heeft op deze verdieping een plafond van glasdallen, de zuidelijke helft van deze cirkel (richting voorgevel) ook, maar een verdieping hoger. Onder deze lichtcirkel bevinden zich op deze verdieping de daklichten van de begane grond in witgelakt hout. Beide daklichten bestaan uit een kwart piramide maar door het gebruik van spiegels wordt de illusie van een volledige piramide gecreëerd en wordt de centrale betonnen pijler verborgen. Hierdoor lijken de betonnen liggers en cilinder erboven te zweven. De ligger van de begane grond wordt verborgen door witte keitjes. Vier witgelakte houten balustrades beschermen de daklichten. Kunstmatig licht komt van twee ronde zwarte plafondlampen met opaak glas aan de trap (identiek en op dezelfde plaats als op begane grond), de dubbele wandlampen in de inkomhal, en gelijkaardige, enkele wandlampen met opaak bollen, één tegen de ronde muur, één tegen de oostelijke zijwand achteraan, en een opake plafondlamp in de vorm van een geometrische figuur (een combinatie van een vierkant en een cirkel) achteraan. Witgelakte houten deuren leiden naar de omliggende kamers en hebben een bovenlicht, met uitzondering van de deuren onder de betonnen liggers.

Naast de trap bevindt zich, net zoals op de begane grond, een kleine open hal die toegang verleent tot een WC. De hal en de WC hebben een wit betegelde vloer. De hal heeft wanden met ingemaakte kasten in witte formica en een zwarte plafondlamp met vierkante voet en ronde sokkel, de WC bewaart het typerend wasmeubel met spiegel en lichtarmatuur.

De kinderkamer aan de tuinzijde heeft een volledig beglaasde achtergevel, de oost- en westwand zijn gepleisterde muren, de zuidwand heeft een centrale muur in wit geschilderde baksteen (schouw) met aan weerszijden een nis. In de smallere nis links staat een oorspronkelijk wasmeubel met onderaan kastjes. Daarboven is de nis wit betegeld met centraal een smalle spiegel die bekroond wordt met de typerende lichtarmatuur (vier lampen op een rij). De rechtse nis is ingevuld met een ingebouwde kleerkast. De vloer is bekleed met linoleum, oorspronkelijk lichtgrijze.

De ouderslaapkamer heeft een plafond van heel lichtblauw geschilderde kistbeton en gepleisterde, witgeschilderde muren. Deze kamer is door twee deuren verbonden met de hal. Een derde, glazen deur met blauw geschilderd kader, opaak bovenlicht en opvallende roedeverdeling (vergelijkbaar met de deur van de hal naar de living) leidt naar de badkamer. Het wit gelakte slaapkamermeubel-ensemble bestaat uit een bed met aan de voeteinde een open kast (bedoeld voor dia projectie) en ladekasten, nachtkastjes, geometrische plafonddecoratie, een kast die tevens dient als scheidingswand van de

dressings, een kast met lambrisering en een kaptafel met secreet. De verlichting bestaat uit een ronde zwarte plafondlamp boven het bed, een wandlampje in blauw glas van Arteluce boven de kaptafel en twee zwarte plafondlampen (met vierkante voet en een halve bol in opaak glas) in de dressing. In de dressing bevindt zich ook een grote spiegel tegen de scheidingsmuur die de ruimte optisch vergroot en een ophangstelsel voor kledij tegen de muur van de badkamer, zoals in de vestiaire op de begane grond.

In de badkamer is het plafond bekleed met witte formica platen. De wanden zijn wit betegeld, in de hoek van het bad en aan de WC met een decoratief patroon van horizontale en verticale blauwe lijnen. Verder bewaart deze ruimte een ronde spiegel met ingewerkte lampjes en een ronde plafondlamp.

De kinderslaapkamer aan de straatzijde is zowel met de badkamer als met de hal verbonden. Tussen deze twee deuren bevindt zich een ronde muur in witgeschilderde baksteen. De andere muren zijn gepleisterd. Deze kamer bewaart de oorspronkelijke grijze linoleum en een witte plafondlamp (met vierkante voet en ronde sokkel). Naast de badkamerdeur staat het wastafelmeubel met kastjes onderaan, wasbak, spiegel, typerend lichtarmatuur en witte betegeling erboven.

Planindeling en interieurinrichting (tweede verdieping)

De hal op de tweede verdieping is een heldere ruimte die verlicht wordt door het raam van de insnijding aan de voorzijde (deels ingevuld met blauw gekleurd glas), twee horizontale vensters aan de achterzijde (waarvan één vensterdeur die toegang verleent tot het dakterras) en een daklicht van glasdallen in de vorm van een halve cirkel, waarvan het zenitale licht weerkaatst wordt door de centrale, witgeschilderde bakstenen cilinder. Een half cirkelvormige opening verspreidt het licht verder naar de eerste verdieping. Die opening wordt, net zoals de openingen naar de trap en de inkomhal, afgesloten door een betonnen balustrade met witgeschilderde houten leuning (telkens met een spleet aan de zijkanten). De betonnen balustrade van de trap zelf is op deze verdieping verhoogd door op de witte houten deklathandleuning toe te voegen. De lichtarmaturen in deze hal bestaan uit twee ronde zwarte plafondlampen met opaak glas aan de trap (identiek en op dezelfde plaats als op begane grond en eerste verdieping). De vloerbekleding bestaat uit linoleum, oorspronkelijk grijs.

Aan de straatzijde geeft een witgeschilderde houten deur met driehoekige deurlichten, een centraal smal rechthoekig deurlicht in blauw glas en een driehoekig bovenlicht, toegang tot de studio. Die omvat de volledige westelijke helft van de woning en de centrale cirkelvormige ruimte. Aan de straatzijde bewaart de studio de oorspronkelijke grijze linoleum. Het schuine dakvlak aan de straatzijde is bekleed met witte formica platen, de rechte muren zijn felblauw geschilderd, de ronde bakstenen muur van het centrale volume wit. Een hoog, horizontaal venster naast dat centrale volume, zorgt voor noorderlicht aan de straatzijde. In het achterdeel van het atelier, aan de tuinzijde, zijn aan drie zijden vensters aangebracht: een horizontaal venster in de achtergevel dwars daarop een verticaal schuifraam dat toegang verleent tot het dakterras en opnieuw dwars daarop, tussen de twee concentrische bakstenen wanden van de centrale cirkels, een verticaal venster van vloer tot plafond met een driedelig raam dat het zenitale licht doorgeeft. Al deze vensters hebben witgelakt schrijnwerk en blauwgekleurd glas wat, in combinatie met de blauwgeschilderde wanden, een eerder gedempt licht oplevert in dit achterdeel van de studio. De lichtarmaturen van de studio bestaan uit een rail met drie spots, aangebracht tegen het schuine dakvlak aan de straatzijde, drie ronde wandlampen

met helder glas van Arteluce in de ronde ruimte en TL-lampen achteraan. Het enige vaste meubilair is een eenvoudig wasmeubel in witte formica.

Een deur in de hal, in wit formica met wit formica bovenpaneel in een blauw geschilderd deurkader, geeft toegang tot de verwarmingsruimte die zich bevindt waar zich op de lagere verdiepingen een WC en open halletje bevinden.

Art. 3. De beheersdoelstellingen voor het monument zijn:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen. Bewaren gaat steeds voor op vernieuwen. Nieuwe ingrepen en wijzigingen in het gebruik van het pand vereisen een geïntegreerde aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht van het gebouw niet wordt overschreden;
- 2° met betrekking tot het perceel beoogt de bescherming het behoud van de erfgoed-elementen zoals het terras, de zijmuur, de vijver, de betonnen plantenbakken en de pergola, en van de visuele link tussen deze elementen onderling en met de woning;
- 3° met betrekking tot het exterieur beoogt de bescherming het behoud van de architectuur, zowel aan straat- als tuinzijde, qua schaal, volumewerking, kleur- en materiaalgebruik en afwerking, met inbegrip van het oorspronkelijke, fijne stalen schrijnwerk, het typerend gebruik van blauw glas en de aanleg van de dakterrassen;
- 4° met betrekking tot het interieur beoogt de bescherming het behoud van de oorspronkelijke planindeling en interieurafwerking, met inbegrip van het vast meubilair. Verder is het wenselijk dat de oorspronkelijke interieurafwerking zoveel mogelijk hernomen wordt, op basis van de voorhanden documentatie of materiaal-technisch onderzoek, in het bijzonder:
  - a) de vloerbekleding op de bovenverdiepingen waaronder het wit vast tapijt in de ouderslaapkamer en de witte tegels in de badkamer;
  - b) de afwerkingslagen waaronder het schuine plafond van de traphal op de tweede verdieping dat in karakteristiek hemelsblauw was geschilderd maar momenteel wit is;
  - c) de verlichting waaronder de lichtarmaturen boven de wasmeubels, de verlichtingsarmatuur tegen de witgeschilderde bakstenen muur in de inkomhal en de drie plafondlampen met vierkante voet en ronde sokkel in de keuken. Eventueel kan ook gedacht worden aan een reconstructie van het oorspronkelijke badkamermeubel;
- 5° wat betreft de door Pieter De Bruyne ontworpen meubels is het wenselijk om:
  - a) de cultuurgoederen 7, 8, 11 en 15 op hun oorspronkelijke plaats te zetten;
  - b) voldoende ruimte te voorzien rond de meubels aangezien dit aansluit bij de toenmalige visie van Pieter De Bruyne.Eventueel kan ook gedacht worden aan het terugplaatsen van het door Pieter De Bruyne ontworpen meubel dat in 2013 verwijderd werd uit de woning (bergkast, wit gelakt, voet in graniet, 55 x 102 x 55 cm, 21 september 1974, Aboe Simbel (Egypte), beperkte productie, ambachtelijke uitvoering) aangezien dit de herkenbaarheid van de woning nog verhoogt.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden het monument in stand en onderhouden het door:

- 1° het monument als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het monument regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan het monument:

- 1° de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem;
- 2° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 3° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 4° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 5° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
  - a) het verwijderen, vervangen of wijzigingen van het dakvolume, de dakbedekking, de dakconstructie en gootconstructies;
  - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
  - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
  - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, oculi, poorten, inclusief de beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
  - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
  - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekend gemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4m²;
- 6° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
  - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
  - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
  - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
  - d) het aanleggen of wijzigen van verharding;
  - e) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
  - f) het structureel en fundamenteel wijzigen van de tuinaanleg;
- 7° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur of aan de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken:
  - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
  - b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
  - c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te

- reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, wandbekledingen, binnenschrijnwerk, inclusief de lambriseringen, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
  - e) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
  - f) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
  - g) het plaatsen of vernieuwen van technische voorzieningen, zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installatie, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, met uitzondering van de installaties waarvoor geen destructieve ingrepen moeten gebeuren en/of die geen storende visuele impact hebben op het waardevolle interieur;
  - h) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen, inclusief het verplaatsen van de cultuurgoederen wanneer dit het dagelijks gebruik of regulier onderhoud overstijgt.

Er is geen toelating vereist voor:

1° regulier onderhoud;

2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE